

Projekt

z dnia 19 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XX/...../2025
RADY GMINY SOŚNO**

z dnia 30 grudnia 2025 r.

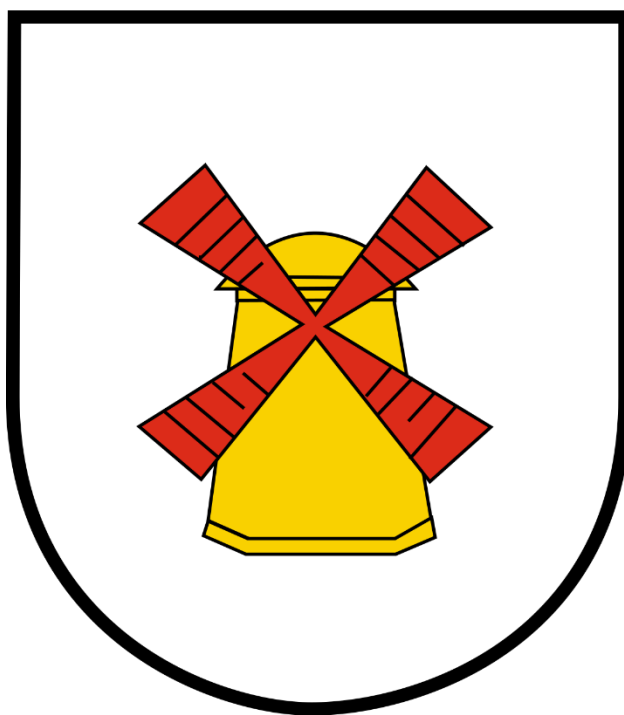
**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Sośno na lata 2026–2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Sośno na lata 2026–2029.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sośno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII W GMINIE SOŚNO
NA LATA 2026-2029**

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Sośno	5
III. Metryka Gminy	12
IV. Analiza SWOT	18
V. Realizacja Programu	20
VI. Cele i zadania Programu	21
VII. Źródła i zasady finansowania zadań	26
VIII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	27
IX. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	29
X. Monitoring oraz ewaluacja programu.....	30
XI. Postanowienie końcowe	31

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sośno na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, obejmuje lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i narkotyków, a także zagrożeniami behawioralnymi w Gminie Sośno zwanej dalej Gminą. Zawarte w niniejszym dokumencie ustalenia wyznaczają również zakres i sposób realizacji innych zadań własnych gminy związanych z problematyką uzależnień i nadużywania substancji psychoaktywnych, a także przeciwdziałaniem przemocy.

Główną podstawę prawną Programu stanowią:

- 1) ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.,
- 2) ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.,
- 3) ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. ,
- 4) ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.,
- 5) ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015 r. oraz ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw z dnia 17 sierpnia 2023 r.,
- 6) rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu z dnia 27 grudnia 2007 r.,

Jak również Programy Gminne, takie jak:

- 1) Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sośno na lata 2024-2030.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument opisuje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych. Reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Do zadań tych zgodnie z art. 4¹ ustawy należy w szczególności:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Program zawiera także propozycje realizacji zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii, określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2024 r. poz. 1939 ze zm.) oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024r. poz. 416). Zadania te wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art.

22 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2024 r. poz. 1939 ze zm.), a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzoną zgodnie z przepisami tej ustawy¹;

2) pomoc w leczeniu, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;

3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Gmina Sośno systematycznie podejmuje wysiłki w kierunku wsparcia zdrowia psychicznego i dobrostanu swoich mieszkańców, rozszerzając w ostatnich latach zakres aktywności o działania związane z uzależnieniami behawioralnymi. Uzależnienia te, obejmujące problematykę taką jak nadmierne korzystanie z mediów cyfrowych, hazard czy inne zachowania kompulsywne, stanowią coraz większe wyzwanie dla współczesnych społeczności. Dzięki tym działaniom, gmina Sośno ma nadzieję nie tylko zmniejszyć występowanie uzależnień behawioralnych, ale także zwiększyć ogólną świadomość na temat ich wpływu na zdrowie i dobrostan mieszkańców.

II. Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Sośno

W 2025 roku przeprowadzono Diagnozę Problemów Społecznych na terenie gminy Sośno w celu rozpoznania aktualnej skali oraz określenie głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Sośno.

Analizie poddano takie zagadnienia jak:

- Alkoholizm
- Nikotynizm
- Narkomania
- Przemoc domowa

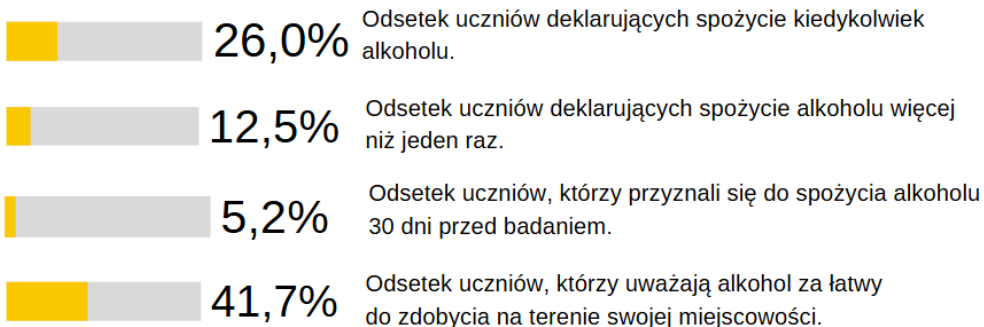
¹ OBWIESZCZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449).

- Przemoc rówieśnicza
- Korzystanie z urządzeń elektronicznych
- Uprawianie hazardu
- Sytuacja osób zależnych
- Zdrowie psychiczne
- Wykluczenie społeczne
- Bezrobocie

W ramach realizacji badań przeprowadzono ankiety kwestionariuszowe wśród uczniów z terenu gminy Sośno (96 osoby) oraz dorosłych mieszkańców gminy (177 osób).

1. Uczniowie

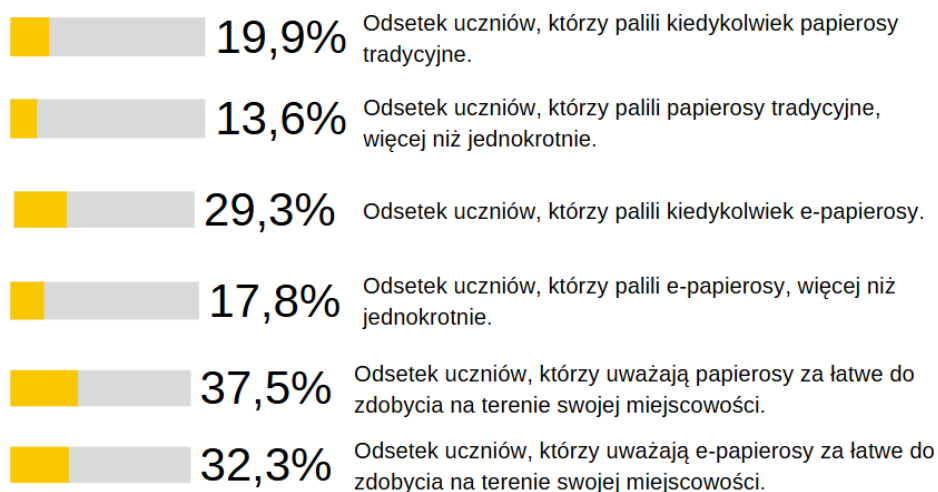
PROBLEM ALKOHOLOWY

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=96

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

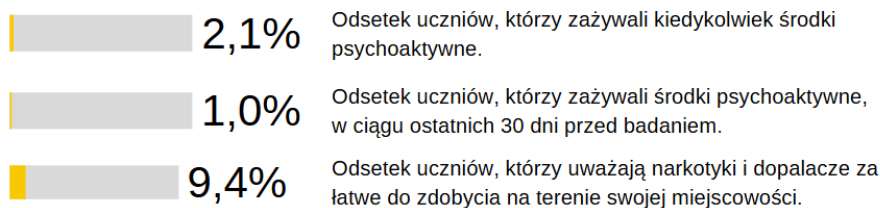
NIKOTYNIZM

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=96

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

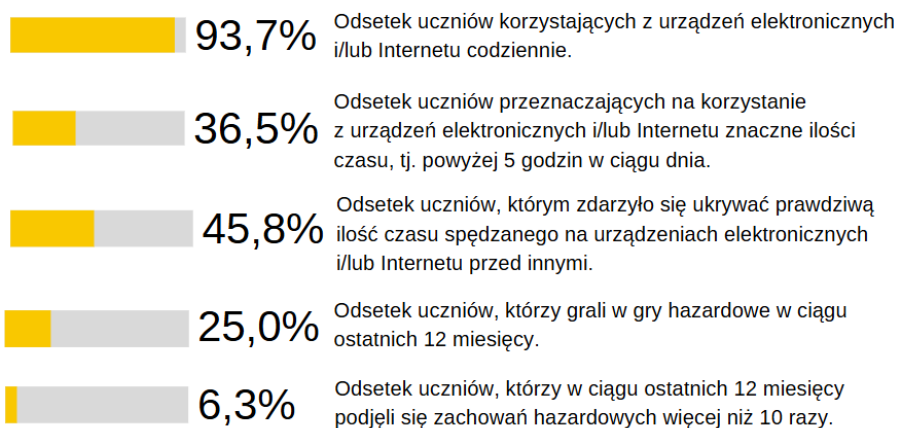
ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=96

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=96

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

2. Dorośli mieszkańcy

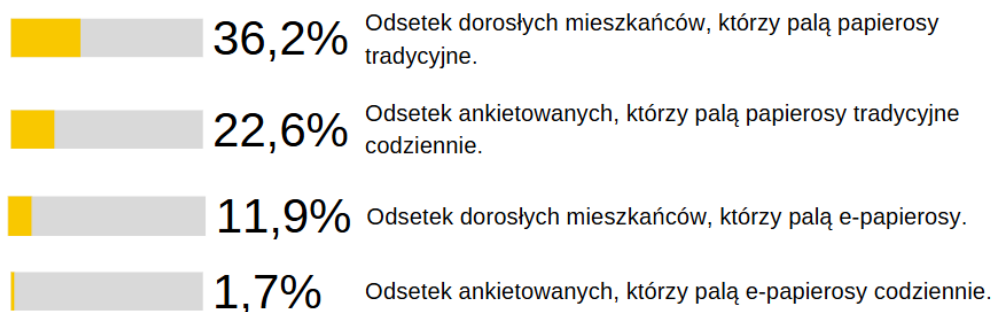
PROBLEM ALKOHOLOWY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=177

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

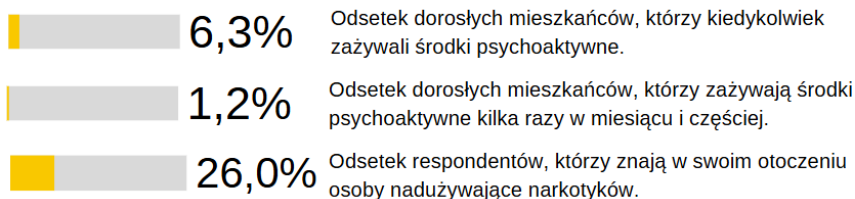
NIKOTYNIZM

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=177

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE (INNE NIŻ ALKOHOL)

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=177

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=177

Źródło: Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Sośno 2025

Podsumowując, na podstawie przeprowadzonej Diagnozy Problemów Społecznych w Gminie Sośno za najpoważniejsze problemy pośród lokalnej społeczności należałoby uznać:

1. Uzależnienia behawioralne – 93,7% uczniów korzysta codziennie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Znaczna część badanych uczniów spędza przy urządzeniach elektronicznych co najmniej 5 godzin każdego dnia. Natomiast 43,5% dorosłych badanych poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych większe ilości czasu niż wstępnie zakładali. Do tego 28% dorosłych mieszkańców w trakcie ostatniego roku uprawiało hazard.

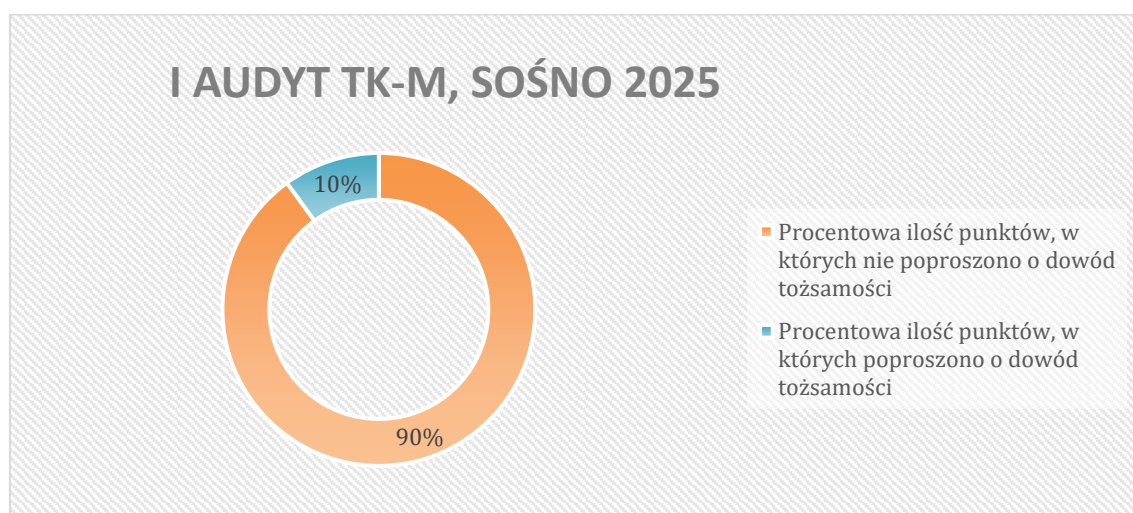
2. Spożycie alkoholu wśród dorosłych, jak i wśród dzieci i młodzieży – 26% uczniów deklaruje przejście inicjacji alkoholowej, a 41,7% z nich uważa alkohol za łatwy do zdobycia na terenie swojej miejscowości. Zdaniem 44,1% respondentów uzależnienia są największym problemem społecznym dotyczącym mieszkańców Gminy. 65% dorosłych ankietowanych zna osoby uzależnione w swoim otoczeniu.

W ramach działań mających na celu kontrolę i weryfikację punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy Sośno, przeprowadzono w czerwcu i lipcu 2025 roku dwukrotny audyt „Tajemniczego klienta”, mający na celu weryfikację czy sprzedawcy w punktach sprzedaży alkoholu wymagają okazania dokumentu tożsamości w przypadku wątpliwości co do pełnoletności klienta.

Audyt przeprowadzono dwukrotnie, najpierw 17 czerwca 2025 r., a potem, 29 lipca 2025 r., zrealizowano ponownie badanie, rekrutując innego audytora.

Wyniki liczbowe pierwszego audytu przedstawiają się następująco:

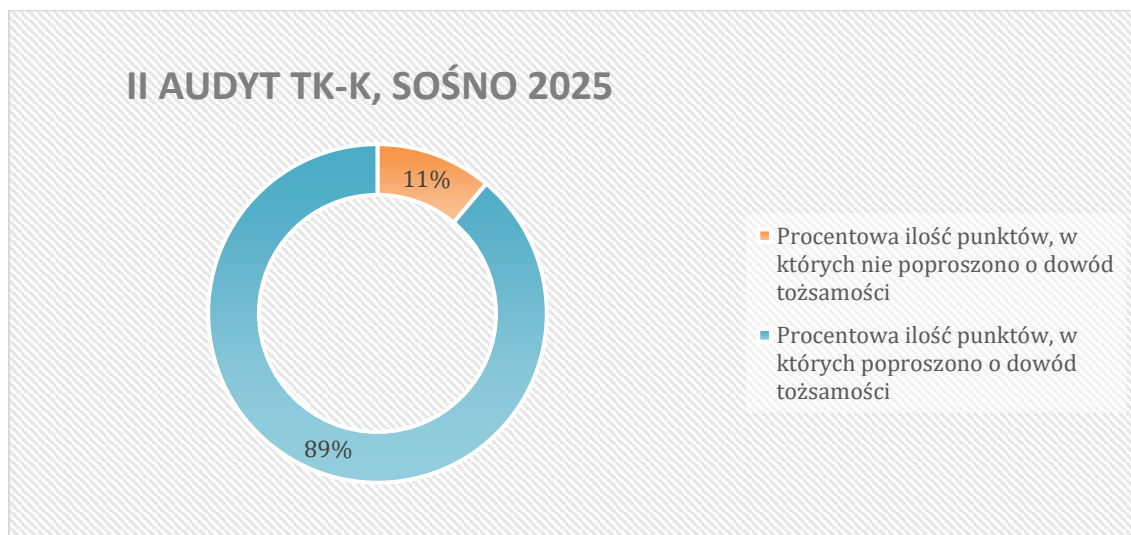
- liczba punktów zgłoszonych do audytu: 13
- liczba punktów, w których zrealizowano badanie: 10
- liczba sprzedawców, którzy nie prosili o dowód osobisty: 9
- liczba sprzedawców, którzy zapytali o okazanie dowodu tożsamości: 1
- liczba punktów zamkniętych/ nieczynnych podczas audytu: 3

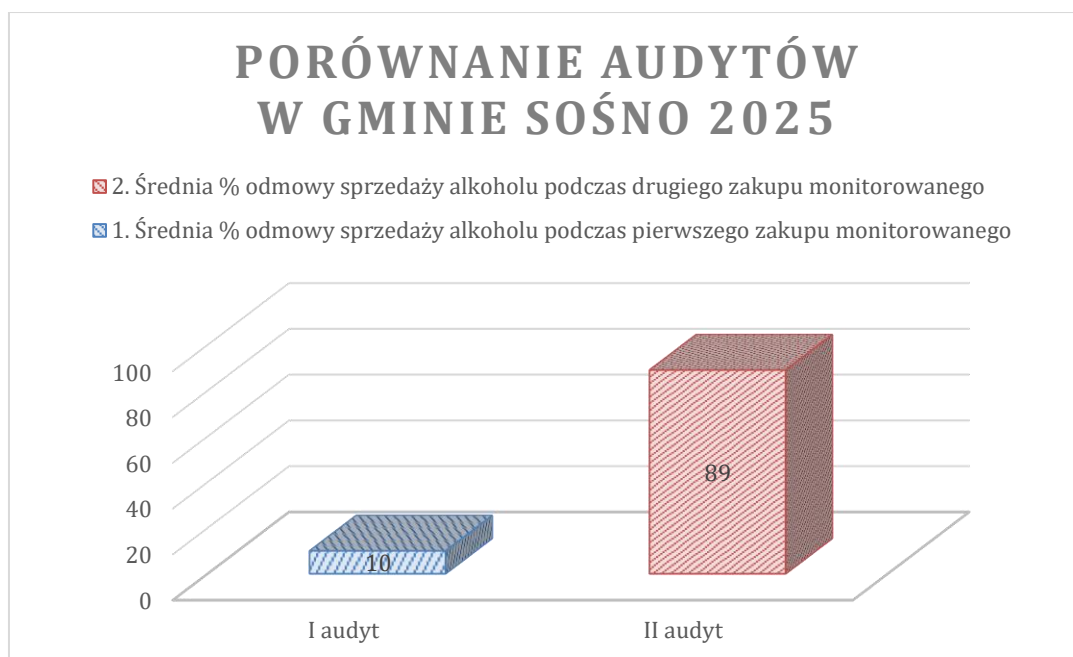
Wykres 1. Wyniki I audytu bez uwzględnienia zamkniętych punktów. Źródło: Raport z przeprowadzonego audytu wraz ze szkoleniem sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, Sośno 2025, Centrum Działań Profilaktycznych.

Wyniki liczbowe drugiego audytu przedstawiają się następująco:

- liczba punktów zgłoszonych do audytu: 13
- liczba punktów, w których zrealizowano badanie: 9
- liczba sprzedawców, którzy nie prosili o dowód osobisty: 1
- liczba sprzedawców, którzy zapytali o okazanie dowodu tożsamości: 8
- liczba punktów zamkniętych/ nieczynnych podczas audytu: 4

Wykres 2. Wyniki II audytu bez uwzględnienia zamkniętych punktów. Źródło: Raport z przeprowadzonego audytu wraz ze szkoleniem sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, Sośno 2025, Centrum Działań Profilaktycznych.

Wykres 3. Porównanie audytów w Gminie Sośno 2025, Centrum Działań Profilaktycznych

Wyniki audytu wskazują na efektywność szkoleń i audytu przekładającego się na bezpośredni wzrost odmów sprzedaży alkoholu z 10% podczas pierwszego audytu do aż 89% podczas drugiego audytu.

Dlatego bardzo istotne jest prowadzenie regularnych audytów i szkolenia znacząco poprawiają przestrzeganie przepisów. Przeprowadzanie takich audytów co roku może jeszcze bardziej podnieść świadomość sprzedawców i ich czujność.

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest spójny z Rekomendacjami Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2025 roku. Uwzględnia on również zapisy ustaw o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, które dokonane były w ostatnich latach (2021-2024).

III. Metryka Gminy

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna wspiera osoby potrzebujące: ubogie, zagrożone marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnie objął swym wsparciem 162 rodzin, tj. o 6 rodzin mniej niż w roku poprzednim. Na podstawie obserwacji, analizy danych zauważyć można spadek osób korzystających z pomocy finansowej, co wiąże się ze wzrostem płacy minimalnej w stosunku do kryterium dochodowego.

Tabela nr 1. Ilość osób i rodzin objętych pomocą w ramach u.p.s, w okresie (2023 – 2024).
Analiza własna na podstawie sprawozdań MPIPS-03 2023-2024.

Rodzaj pomocy	Liczba rodzin		Liczba osób w tych rodzinach	
	2023	2024	2023	2024
Liczba osób/ rodzin objętych <u>tylko</u> pracą socjalną	19	33	26	72
Liczba osób/ rodzina objętych pomocą – ogółem, w tym	168	162	447	422
Świadczenia pieniężne	79	64	147	123
Świadczenia niepieniężne	171	147	354	287
Świadczenia przyznane w ramach zad. zleconych gminie	13	11	50	43
Świadczenia przyznane w ramach zad. własnych gminy	230	195	420	326

Analizując problemy osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, można dokonać ich podziału na dwie zasadnicze grupy:

1. problemy finansowe (np. pozostawanie w ubóstwie),
2. problemy stanowiące o dysfunkcjonalności rodziny (najczęściej występujące problemy związane ze zdrowiem (np. niepełnosprawność, długotrwała choroba w tym również uzależnienia), utratą zatrudnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych czy przemoc w rodzinie, alkoholizm).

Okoliczności ubiegania się osób, rodzin o świadczenia przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr. 2 Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy, w ramach u.p.s w okresie 2023 – 2024. Analiza własna na podstawie sprawozdań MPIPS-03 za 2023 – 2024

Powód trudnej sytuacji życiowej		2023	2024	Różnica liczby rodzin w stos. do 2023 r.
		Liczba rodzin	Liczba rodzin	
Liczba rodzin - ogółem		168	162	-4
1	Długotrwała lub ciężka choroba	43	39	-4
2	Niepełnosprawność	57	47	-10
3	Ubóstwo	32	25	-7
4	Bezrobocie	54	43	-11
5	Bezdomność	4	5	+1
6	Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	9	-2
7	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK	1	0	-1
8	Zdarzenia losowe	2	0	-2
9	Alkoholizm	1	3	+2

Analizując powyższe zestawienie należy podkreślić, iż najczęstszym powodem udzielenia pomocy jest niepełnosprawność – aż 47 rodzin boryka się z tym problemem (57 – 2023 r.). Drugim powodem udzielonego wsparcia w 2024 r. było bezrobocie stanowiące 43 rodziny – (spadek o 11 rodzin w stosunku do poprzedniego roku), długotrwała lub ciężka choroba przyczyniła się do skorzystania z pomocy 39 rodzinom (2023 – 43). Z powodu ubóstwa skorzystało z pomocy 25 rodzin - odnotowało spadek o 7 rodzin. Udzielono także wsparcia z uwagi na wielodzietność - potrzebę ochrony macierzyństwa 9 rodzinom. Liczba osób bezdomnych korzystających ze wsparcia z 4 osób w 2023 r. wzrosła do 5 osób. Podobnie wzrosła ilość osób korzystająca ze wsparcia tutejszego ośrodka z powodu alkoholizmu z 1 rodziny w 2023 r. do 3 rodzin.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Przeciwdziałanie alkoholizmowi jak i przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z odpowiednimi ustawami jest zadaniem własnym gminy. Wójt Gminy Sośno realizuje zadania nałożone na gminę przy pomocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W skład Komisji wchodzi 6 osób, komisja działa na podstawie regulaminu.

GKRPA w Sośnie 2024 r. odbyła 6 posiedzeń. Do komisji wpłynęło 18 wniosków o podjęcie działań wobec 18 osób nadużywających alkohol, w tym 16 mężczyzn i 2 kobiet. Osoby te były zaproszone na posiedzenia. Z 12 osobami członkowie Komisji prowadzili rozmowy na temat ograniczenia używania alkoholu, zmiany stylu życia oraz motywowali do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2024 r. do GKRPA wpłynęło 18 wniosków o podjęcie działań wobec 18 osób używających alkohol:

- a) 5 wniosków skierowanych przez członków grup diagnostyczno – pomocowych (w związku z procedurą NK)
- b) 8 wniosków kierowanych było przez funkcjonariuszy Policji,
- c) 1 wniosek złożony przez pracownika socjalnego,
- d) 4 wnioski złożone przez członków rodziny.

Jeden członek GKRPA wskazany w Porozumieniu o współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym w Sośnie w ramach działań na rzecz osób, rodzin dotkniętych przemocą domową brał udział w posiedzeniach grup diagnostyczno – pomocowych. Dotyczyło to 7 rodzin, w których występował także problem używania alkoholu.

Na posiedzenia członków GKRPA w Sośnie w 2024 r. przeznaczono kwotę 1.538,92 zł.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sośnie funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

W 2024 r. w funkcjonującym punkcie usługi świadczyło 2 specjalistów, tj.:

- specjalista psychoterapii uzależnień, w wymiarze 60 godzin
- psycholog, w wymiarze 144 godzin.

Bezpłatnymi poradami objęto 49 osób (większość z tych osób kilkakrotnie skorzystały ze wsparcia specjalisty), w roku 2023 z takiej formy wsparcia skorzystało 36 osób.

3. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów współpracująca w celu udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętych problemem przemocy domowej. Działania te skierowane są na rozwiązanie konkretnego problemu. Zespół Interdyscyplinarny w Sośnie składa się z 15 osób, opracował i przyjął regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (dalej: ZI) oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych (dalej: GDP). Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego jest obowiązkowy. W 2024 r. odbyło się 6 posiedzeń.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem, a podmiotami, o których mowa w ustawie. Porozumienia określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także sprawy dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej. W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową. Grupę diagnostyczno-pomocową powołuje zespół interdyscyplinarny niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej oraz funkcjonariusz Policji. Grupa może być rozszerzona o np. pedagoga, członka GKRPA, asystenta rodziny.

Tabela nr 3. Liczba formularzy Niebieskiej Karty

Działania:	2023	2024
NK A	10	11
NK C	12	9
NK D	10	9
Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	16	14
Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	94	53
Liczba osób pracujących w spotkaniach	7	13
Liczba skierowanych wniosków na GKRPA	10	5
Liczba kierowanych wniosków do sądu	0	3

Źródło: analiza własna

GDP pracowały na rzecz 15 rodzin dotkniętych przemocą domową. Stwierdzono przemoc psychiczną w stosunku do 15 osób, przemoc fizyczną wobec 6 osób, przemoc ekonomiczną wobec 1 osoby, przemoc seksualną wobec 1 osoby, przemoc za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej w stosunku do 1 osoby, zaniedbanie wobec 2 osób.

Procedura Niebieskiej Karty objęła 40 osób w rodzinie: 13 kobiet, 16 mężczyzn i 27 małoletnich osób.

Statystyki wskazują, że Policja dominuje w zakładaniu NK, w 2024 roku funkcjonariusze policji założyli ich 7, GOPS 0, a oświata 4.

Tabela nr 4. Instytucje wszczynające procedurę Niebieskiej Karty.

	Policja	GOPS	Oświata
2023 r.	8	2	0
2024 r.	7	0	4

Źródło: analiza własna

W 2024 r. grupa diagnostyczno – pomocowa podjęła decyzję o zakończeniu 4 procedur: w 2 rodzinach zakończono procedurę z powodu ustania przemocy w rodzinie, a w 2 rodzinach z powodu braku zasadności podejmowania działań. Zgodnie z ustawą po zakończeniu procedury rodzina monitorowana jest przez członków GDP przez okres 9 miesięcy.

Zgodnie z założeniami ustawowymi 15 członków ZI w 2024 r. odbyło obowiązkowe szkolenie zgodnie z wytycznymi dla członków ZI w ilości 24 godzin dydaktycznych. Szkolenie odbyło się w Sośnie, gdzie gościliśmy przedstawicieli Zespołu z Gminy Więcbork, Kamień Krajeński oraz Sępólno Krajeńskie.

Czterech uczestników Zespołu Interdyscyplinarnego w Sośnie w okresie 23.04.2024 do 23.12.2024 r. uczestniczyło w konsultacyjno – wspierającej superwizji grupowej dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze 12 godzin dydaktycznych.

Należy podkreślić, że Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Sośno wzajemnie się uzupełniają w realizacji swoich założeń.

4. Stan bezpieczeństwa Gminy Sośno

Według danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim w 2024 r. policjanci wszczęli łącznie 28 postępowań przygotowawczych dotyczących ujawnionych lub zgłoszonych przestępstw na terenie gminy Sośno, co stanowi o 7 postępowań mniej niż w roku ubiegłym.

Tabela nr 5. Liczba przestępstw na terenie Gminy Sośno

	Liczba przestępstw wszczętych		
	2023	2024	Dynamika (zmiana %)
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych ogółem	35	28	80
Ilość wszczętych postępowań w zakresie przestępczości kryminalnej	30	24	80
Liczba wszczętych postępowań w kategorii 17x7	20	19	95
Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach dotyczących kradzieży mienia	4	5	125
Liczba wszczętych postępowań w sprawach dotyczących kradzieży z włamaniem	4	3	75
Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach dotyczących bójki i pobicia	0	0	0
Liczba wszczętych postępowań w sprawach o rozboje i wymuszenia rozbójnicze	0	0	0
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych - uszczerbek na zdrowiu (art. 157§1kk)	0	1	100
Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach o kradzieże samochodów	0	0	0
Liczba wszczętych dochodzeń w sprawach o uszkodzenie mienia	2	3	150
Wszczęcia dochodzeń dotyczących przestępczości narkotykowej	4	3	75
Prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości (przestępstwa)	6	7	116

Źródło: dane statystyczne KPP Sępólno Krajeńskie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim w ramach wykonywania zadań służbowych odbyli 301 interwencji na terenie gminy Sośno z czego 55 interwencji dotyczyła tzw. awantur domowych.

Tabela nr 6. Czynności wyjaśniające w sprawach wybranych wykroczeń na terenie powiatu sępoleńskiego i gminy Sośno w roku 2024

Rodzaj	Sośno		Powiat	
	2023	2024	2023	2024
Zakłócenia spokoju, porządku publicznego	5	8	149	142
Kradzież mienia	2	4	171	173
Uszkodzenie mienia	4	4	41	34
Brak nadzoru nad zwierzętami	3	2	20	12
Kierowanie pojazdem mech. po użyciu alkoholu	1	2	4	15
Kierowanie rowerem w stanie nietrzeźwości	0	1	5	28
Z ustawy o wych. w trzeźwości	0	0	4	10

Źródło: Źródło: dane statystyczne KPP Sępólno Krajeńskie

Powyższa tabela wskazuje, iż Gmina Sośno pozostaje obszarem o relatywnie niskim poziomie zagrożeń w porównaniu do danych powiatowych, jednak widoczne są sygnały narastających problemów w obszarze bezpieczeństwa publicznego oraz wykroczeń związanych z alkoholem. Wskazuje to na potrzebę podejmowania dalszych działań profilaktycznych i edukacyjnych, a także wzmocnienia nadzoru służb porządkowych.

IV. Analiza SWOT

Analiza SWOT to syntetyczne podsumowanie wyników diagnozy, w którym zestawia się czynniki **wewnętrzne** – mocne strony (S) i słabości (W) Miasta, z **zewnętrznymi** – szansami (O) i zagrożeniami (T) płynącymi z otoczenia. Na podstawie analizy dokumentów strategicznych można przedstawić następujące aspekty dotyczące Gminy Sośno:

1. Mocne strony

- Dostęp do specjalistów pierwszego kontaktu w Punkcie Interwencji Kryzysowej,
- Wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach,
- Aktywna działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – prowadzenie posiedzeń, rozmów motywacyjnych, kierowanie do leczenia,
- Szeroka tematyka działań profilaktycznych – obejmująca dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów,

- Działania edukacyjne i informacyjne kierowane do mieszkańców – warsztaty, ulotki, materiały profilaktyczne, alkohologle,
- Współpraca międzyinstytucjonalna (szkoły, policja, psychoterapeuci, GOPS),
- Relatywnie wysoki odsetek dorosłych abstynentów: 29,9% nie pije; tylko 0,6% deklaruje picie codzienne.

2. Słabe strony

- Wysoka subiektywna dostępność substancji wśród uczniów: alkohol łatwy do zdobycia dla 41,7% badanych; papierosy 37,5%; e-papierosy 32,3%,
- Używanie wśród młodzieży: 26% uczniów miało kontakt z alkoholem w życiu, z czego 20% piło w ostatnich 30 dniach; 29,3% próbowało e-papierosów (6,3% regularnie), 19,9% próbowało tradycyjnych papierosów,
- Hazard wśród uczniów: 25,0% grało w gry o pieniądze w ostatnich 12 miesiącach,
- Ryzyko w ruchu drogowym: 40,7% dorosłych co najmniej raz w ostatnim roku widziało prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu,
- Luki w infrastrukturze wsparcia: brak placówek wsparcia dziennego i CIS,
- Niska liczba godzin profilaktyki dla mieszkańców – np. tylko 12 godzin edukacji publicznej w całym roku.

3. Szanse

- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi — możliwość rozszerzenia oferty profilaktycznej i pozyskania partnerów do działań środowiskowych,
- Szansa na pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych z programów krajowych i unijnych (np. Korpus Wsparcia Seniorów, projekty profilaktyczne),
- Włączenie rodziców i opiekunów w działania edukacyjne – szkolenia, warsztaty, wsparcie kompetencji wychowawczych,
- Możliwość rozwoju alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież – ograniczenie ryzyka sięgania po używki,
- Rozwój kampanii społecznych zwiększających świadomość lokalnej społeczności (m.in. dotyczących zdrowia psychicznego, uzależnień behawioralnych, przemocy),
- Wzrost kompetencji kadry pedagogicznej i psychologicznej dzięki szkoleniom i warsztatom.

4. Zagrożenia

- Bariery finansowe i ograniczony budżet na działania profilaktyczne,
- Ograniczone zasoby kadrowe pierwszego kontaktu (1 konsultant na 0,5 etatu; 204 godziny specjalistów PIK rocznie) przy skali potrzeb — ryzyko kolejek i spadku skuteczności interwencji,
- Wysoka subiektywna dostępność alkoholu i wyrobów nikotynowych dla młodzieży — groźba spadku wieku inicjacji,
- E-uzależnienia i nadmierny czas ekranowy: 24,0% uczniów spędza online powyżej 7 godzin dziennie; 46,3% przyznaje, że ukrywa czas korzystania. Wśród dorosłych 48,4% używa urządzeń dłużej niż zakładało,
- Zjawisko przemocy domowej i „zmowy milczenia” w środowisku lokalnym, utrudniające przeciwdziałanie problemom współuzależnienia.

V. Realizacja Programu

Realizacja Programu stanowi jedno z zadań własnych Urzędu Gminy Sośno (dalej: UG). Za koordynację realizacji zadań zawartych w Programie odpowiedzialny jest Pełnomocnik Wójta Gminy Sośno ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii będący Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie. Zadania Programu będą współrealizowane przez następujące podmioty:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sośno (dalej: Komisja lub GKRPA);
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej: GOPS);
- 3) Zespół Interdyscyplinarny (dalej: ZI);
- 4) Instytucje kultury z terenu Gminy (dalej: K);
- 5) Powiatowa Komenda Policji w Sępólnie Krajeńskim (dalej: P);
- 6) Szkoły podstawowe z terenu Gminy (dalej: SZ);
- 7) Partnerzy zewnętrzni, w tym organizacje pozarządowe i biznesowe, indywidualni realizatorzy (dalej: PZ).

Adresatami podejmowanych działań są wszyscy mieszkańcy Gminy, a w szczególności:

- 1) dzieci i młodzież;

- 2) rodzice, opiekunowie, wychowawcy;
- 3) konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 4) osoby uzależnione i pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy;
- 5) rodziny osób z problemem alkoholowym;
- 6) osoby doznające przemocy domowej;
- 7) osoby ze środowisk zmarginalizowanych lub/i narażone na czynniki ryzyka związane z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

VI. Cele i zadania Programu

Cel główny: zmniejszenie występowania negatywnych skutków używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych, w tym zagrożeń behawioralnych oraz przemocy, a także towarzyszących im czynników ryzyka pośród lokalnej społeczności, rozwijanie zasobów niezbędnych do podejmowania działań w tym zakresie oraz wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia.

Osiągnięcie celu głównego będzie wytyczone przez realizację następujących celów szczegółowych:

- 1) upowszechnianie wiedzy i informacji w zakresie profilaktyki uzależnień, treściowo dopasowanych do odbiorców (dzieci, młodzież, rodzice, osoby dorosłe, seniorzy),
- 2) inicjowanie i koordynowanie działań profilaktycznych podejmowanych przez poszczególne gremia społeczne, mających na celu zwiększanie świadomości i zaangażowanie mieszkańców w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz innych zachowań ryzykownych,
- 3) udostępnianie osobom potrzebującym, możliwości korzystania z pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu,

- 4) promocja zdrowego stylu życia,
- 5) organizowanie szkoleń i doskonalenia dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, wychowawców oraz pracowników instytucji pomocowych, w zakresie skutecznej profilaktyki i wsparcia osób z grup ryzyka.

Powyższe cele są w swoich założeniach zgodne z celem, którym jest *wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu*, a także z celem jakim jest *Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi innymi zachowaniami ryzykownymi*.

Zadania ujęte do realizacji:

- 1) edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 2) monitorowanie i badanie problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
- 3) edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
- 4) poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 5) poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo - wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
- 6) zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy domowej;
- 7) redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich;

- 8) wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej;
- 9) zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu;
- 10) zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych;
- 11) realizacja zadań na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Cele te będą realizowane za pomocą wyszczególnionych w poniższej tabeli zadań.

Lp.	Działania szczegółowe i sposób realizacji	Realizatorzy zadania	Termin realizacji
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków oraz osób uzależnionych od czynności (uzależnienia behawioralne).		
	Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia. Pokrycie kosztów wszczęcia postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	UG	W razie potrzeby
	Kontynuacja działalności Punktu Interwencji Kryzysowej dla osób z problemem alkoholowym, narkotykowym oraz dotkniętych przemocą domową i ich rodzin, oraz informowanie, edukowanie o uzależnieniach behawioralnych, prowadzenie konsultacji. Finansowanie zatrudnienia specjalistów w PIK. Zakup publikacji, materiałów edukacyjnych dla klientów oraz kadry. Finansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania punktu (zakup komputera, drobny remont pomieszczenia w którym odbywają się spotkania, pokrycie bieżących tj. woda, prąd, internet, wyposażenie pomieszczenia).	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Udzielanie wsparcia osobom, rodzinom z problemem uzależnienia, z grupy ryzyka poprzez np. prowadzenie grup wsparcia.	GOPS,UG, GKRPA	W razie potrzeby
	Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia oraz rehabilitacji osób uzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych oraz osób dotkniętych przemocą domową.	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Finansowanie bieżącej działalności GKRPA.	UG	działania ciągłe

	Dofinansowanie szkoleń dla pracowników placówek działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Finansowanie superwizji pracowników placówek leczenia uzależnienia.	UG, GKRPA	działania ciągłe
	Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie informacji o działalności GKRPA, rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy, placówkach leczenia, kierowanie wniosków do Sądu.	GKRPA	działania ciągłe
	Wspieranie i współpraca ze środowiskami abstynenckimi oraz organizacjami pozarządowymi – w ramach edukacji szkół, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych.	GKRPA	działania ciągłe
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą.		
	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze uzależnień oraz przemocy.	GOPS, GKRPA, ZI, P, SZ	działania ciągłe
	Aktywne uczestnictwo w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy oraz poradnictwo prawne i psychologiczne. Wdrażanie procedury „Niebieskich Kart”.	GOPS, GKRPA, ZI, P, SZ	działania ciągłe
	Zapewnienie profesjonalnej pomocy psychologiczno–pedagogicznej dzieciom doświadczającym przemocy, wychowującym się w rodzinach gdzie występuje problem alkoholowy oraz ich rodzinom. Udzielanie pomocy sprawcom przemocy.	GKRPA, ZI	działania ciągłe
	Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego rodzinom dotkniętym problemami uzależnień poprzez organizowanie pomocy w miejscu ich zamieszkania, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb oraz specyfiki funkcjonowania środowiska rodzinnego.	UG,GOPS, GKRPA, ZI	działania ciągłe
	Działania informacyjne dotyczące przemocy w rodzinie oraz problemów uzależnień (alkoholowych i narkotykowych), mające na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz promowanie dostępnych form wsparcia po przez np. organizację spotkań i prelekcji dla mieszkańców, kampanie lokalne, publikacje w prasie, dystrybucję materiałów edukacyjnych.	ZI, SZ, GKRPA, GOPS	działania ciągłe
	Organizacja i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych oraz superwizji dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą z rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym, w tym kadry świetlic opiekuńczo-wychowawczych.	ZI, SZ, GKRPA, GOPS, PZ	działania ciągłe

	Prowadzenie telefonu zaufania dla osób doznających przemocy „Niebieska linia”.	UG, GKRPA, ZI	działania ciągłe
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.		
	Realizacja programów profilaktyki z zachowaniem standardów jakości programów profilaktycznych, z pierwszeństwem dla tzw. programów rekomendowanych.	UG, GKRPA, PZ, SZ	działania ciągłe
	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych związanych z realizacją zadań określonych w programie.	UG, SZ, GKRPA	działania ciągłe
	Udział w programach i kampaniach profilaktycznych Zachowaj Trzeźwy Umysł podejmującej problem profilaktyki uzależnień.	UG, SZ, GKRPA	działania ciągłe
	Prowadzenie działań informacyjnych o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, na tablicach ogłoszeń, na stronie internetowej, w szkołach).	UG, SZ, GKRPA	działania ciągłe
	Wspomaganie działań prewencyjnych Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim.	UG, GKRPA, Policja	działania ciągłe
	Prowadzenie szkoleń doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych, zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznych (np. Program „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”) oraz kompetencji wychowawczych i profilaktycznych sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. (np. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”).	SZ, UG, PZ	działania ciągłe
	Organizacja spotkań edukacyjnych w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży dla rodziców uczniów.	SZ, GKRPA,	działania ciągłe
	Przeprowadzenie kompleksowej diagnozy lokalnych problemów społecznych na potrzeby Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomani, Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a także szkolnych diagnoz czynników chroniących i czynników ryzyka.	GKRPA, GOPS, SZ, PZ	2028
	Udział w kampaniach profilaktycznych upowszechniająco - informujących z zakresu uzależnień behawioralnych, związanych z profilaktyką narkotykową oraz profilaktyką alkoholową dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców.	SZ, UG, PZ, K	działania ciągłe

	Realizacja działań uzupełniających w formie teatrzyków profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, jako rozszerzenie standardowej oferty profilaktycznej gminy.	SZ, GKRPA	działania ciągłe
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.		
	Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, podmiotami leczniczymi i szkołami w zakresie profilaktyki uzależnień oraz organizacja wspólnych działań w tym zakresie w ramach monitorowania i badania problematyki uzależnień.	GKRPA	działania ciągłe
	Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Sośno oraz organizacjami sportowymi i kulturalno – oświatowymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.	GKRPA, SZ	działania ciągłe
	Organizowanie i finansowanie wypoczynku – w tym: obozów, kolonii, wyjazdów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sośno.	GKRPA, SZ	co roku
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		
	Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	GKRPA, PZ	Co roku
	Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel posiłkowy.	GKRPA	W razie potrzeby
	Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych, na przykład przy użyciu metody „tajemniczego klienta”.	GKRPA, PZ	Co roku

VII. Źródła i zasady finansowania zadań

1. Finansową podstawę realizacji będą stanowić dochody własne Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.).
2. Koszty realizacji Programu mogą też być pokrywane z innych źródeł, takich jak środki własne odbiorców czy partnerów zewnętrznych. W szczególności mogą być w tym celu

wykorzystywane opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. „małpkowe”), jednak wyłącznie na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

3. Zlecanie zadań ujętych w Programie nastąpi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zlecanie zadań gminnym jednostkom organizacyjnym może nastąpić w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.
4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetowym Gminy Sośno.
5. Podmioty realizujące zadania programu:
 - a. składają sprawozdanie z realizacji zadania,
 - b. są do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

VIII. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a także dobrymi praktykami w tym zakresie można wyszczególnić następujące obszary funkcjonowania Komisji:

- 1) wykonywanie zadań nałożonych ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawą o zdrowiu publicznym.
- 2) opracowywanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sośno,
- 3) prowadzenie postępowań zmierzających do spowodowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności:
 - liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia zarówno w miejscu, jak i poza miejscem sprzedaży,
 - zasad usytuowania na terenie Gminy Sośno miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

- 5) kontrola przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych,
- 6) kierowanie osób uzależnionych, które nie zgodziły się dobrowolnie na zdiagnozowanie i poddanie się leczeniu odwykowemu na badanie przez biegłych psychiatrę i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazaniu rodzaju zakładu leczniczego,
- 7) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 8) prowadzenie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami, co do których wpłynęły zgłoszenia o nadużywaniu alkoholu,
- 9) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- 10) organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

W ramach ciągłego doskonalenia działań Komisji oraz w celu zwiększenia efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na realizację Programu członkowie GKRPA podejmą działania w zakresie rozeznania możliwości podjęcia oraz efektywności następujących zmian w swoim funkcjonowaniu:

- a. Prowadzenie indywidualnych rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu przez oraz ich rodzinami przez wyłącznie jednego lub dwóch członków GKRPA. Taka struktura może umożliwić bardziej indywidualne i skoncentrowane podejście do problemów uzależnienia, co może przyczynić się do zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych.
- b. Odbycie specjalistycznego szkolenia dla członków GKRPA wraz z pracownikiem UG odpowiedzialnym za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w zakresie prowadzenia kontroli zasad i warunków korzystania z zezwoleń na obrót alkoholem. Taka wiedza i umiejętności mogą przyczynić się do lepszego monitorowania i egzekwowania przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu, co z kolei może mieć pozytywny wpływ na zwiększenie dochodów z opłat wnoszonych z tego tytułu do UG.
- c. Ścisła współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. Wiele przypadków przemocy domowej jest ściśle powiązanych z problemami alkoholowymi, a współpraca między

tymi dwoma zespołami może przynieść korzyści zarówno w zakresie efektywności działań, jak i w optymalizacji wykorzystania dostępnych środków.

Taka międzysektorowa współpraca może obejmować wspólne planowanie i realizację działań profilaktycznych, wymianę informacji i doświadczeń, a także koordynację działań interwencyjnych. Wspólne działania mogą również przyczynić się do lepszego zrozumienia złożonych przyczyn i skutków przemocy domowej oraz uzależnienia od alkoholu, co z kolei może prowadzić do bardziej skutecznych i celowanych interwencji. Komisja powinna rozważyć, w jaki sposób taka współpraca mogłaby zostać zorganizowana i jakie korzyści mogłaby przynieść, zarówno dla efektywności działań, jak i dla optymalizacji wykorzystania środków budżetowych. Współpraca ta może również przyczynić się do lepszego zrozumienia potrzeb społeczności lokalnej i bardziej kompleksowego podejścia do problemów związanych z alkoholizmem i przemocą domową w Gminie Sośno.

Komisja powinna dokładnie przeanalizować te propozycje i ocenić, czy ich wdrożenie będzie korzystne i zgodne z celami Programu. Wprowadzenie tych zmian może przyczynić się do zwiększenia efektywności działań Komisji oraz potencjalnego zwiększenia środków w budżecie przeznaczonym na profilaktykę i rozwiązywanie problemów społecznych, co umożliwi realizację szerszego zakresu działań profilaktycznych i interwencyjnych w Gminie.

IX. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkowie GKRPA otrzymują wynagrodzenie w wysokości 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto za udział w posiedzeniu (plenarnym) Komisji.
2. Przewodniczący oraz Sekretarz GKRPA otrzymują wynagrodzenie w wysokości 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto za udział w posiedzeniu (plenarnym) Komisji.
3. Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia członkom Komisji stanowi własnoręczny podpis na każdorazowo sporządzanej liście obecności.

X. Monitoring oraz ewaluacja programu

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie Gminy polegają w szczególności na:

- a) ewaluacji realizowanych działań;
- b) analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań;
- c) przygotowywaniu przez GKRPA sprawozdań dla Rady Gminy Sośno;
- d) przygotowanie rocznej informacji (sprawozdania) o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego dla Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (formularz KCPU G-1) oraz Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy.

Wskaźniki monitoringu:

- a) liczba osób objętych działaniami pomocowymi m.in.: współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- b) liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi;
- c) liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych;
- d) liczba i koszt zakupionych materiałów informacyjnych;
- e) liczba rodziców objętych programami profilaktyki uniwersalnej;
- f) liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień;
- g) liczba odbiorców projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne instytucje;
- h) liczba osób przyjętych przez punkt informacyjno-konsultacyjny i liczba udzielonych porad;
- i) liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- j) liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami. Ewaluacja ta może dotyczyć zarówno wyników danego działania, jak też procesu jego implementacji. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacja Programu powinna mieć charakter ciągły i być dokonywana zarówno przez jego realizatorów, jak też ewaluatorów zewnętrznych.

XI. Postanowienie końcowe

Koordynatorem realizacji zadań wynikających z Programu jest Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sośno. W tym celu współpracuje on m.in. z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sośnie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, placówkami oświaty i kultury.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 r. zostanie przedłożone Radzie Gminy Sośno w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.

Uzasadnienie

Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją osób uzależnionych od alkoholu, a także przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego przez Radę Gminy Sośno.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie Sośno z lat poprzednich. Określa on propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu oraz zjawiska narkomanii.

Głównym zadaniem programu jest zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców gminy Sośno. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Sośno na lata 2026–2029 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy Sośno.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały należy uznać za zasadne.